

Naše číslo: KPUNR-2021/11921-2/43325/KRM

Vybavuje/kontakt: Ing. arch. Zuzana Kramárová/037 24 51 812

Nitra, dátum: 07. 06. 2021

Krajský pamiatkový úrad Nitra (ďalej len „KPÚ Nitra“), podľa § 9 ods. 5 a § 11 ods. 2 písm. d) zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) ako miestne a vecne príslušný orgán špecializovanej štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu, vydáva podľa § 32 ods. 10 pamiatkového zákona toto

z á v ä z n é s t a n o v i s k o

Krajský pamiatkový úrad Nitra v zmysle § 32 ods. 10 pamiatkového zákona po predložení prípravnej dokumentácie obnovy národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len „kultúrnej pamiatky“) Kasáreň, parc. č. 2041, 2042, k. ú. Nitra, zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod číslom č. ÚZPF 11871/1 (ďalej len „č. ÚZPF“), doplnenou dňa 24. 05. 2021, ktorú podalo Mesto Nitra, Štefánikova 60, 950 06 Nitra, ktoré je podľa výpisu z listu vlastníctva č. 343 vlastníkom dotknutej časti kultúrnej pamiatky, v nadväznosti na rozhodnutie KPÚ Nitra o zámere obnovy zo dňa 22. 09. 2019, č. KPUNR-2019/19230-3/66816/KRM, v súčinnosti so stanoviskom Pamiatkového úradu Slovenskej republiky (ďalej len „PÚSR“) zo dňa 04. 02. 2021 č. PUSR-2021/3008-1/9196, doplnenou dňa 24. 05. 2021, po zvážení všetkých zložiek, týkajúcich sa ochrany pamiatkového fondu, s predloženou prípravnou dokumentáciou obnovy: „Kasáreň (č. ÚZPF 11871/1) na Štefánikovej ul. 50 v Nitre, Architektonicko-historický výskum východného a severného krídla NKP“, Garant: Ing. arch. Ivan Gojdič, Spracovatelia: Mgr. Peter Buday, PhD., Ing. arch. Lýdia Budayová, PhD., november 2020,

s ú h l a s í

pri dodržaní nasledovných podmienok:

I. VŠEOBECNÉ PODMIENKY PRÍPRAVY OBNOVY

1. Obnovu a prezentáciu kultúrnej pamiatky smerovať k rehabilitácii a regenerácii pôvodného výrazu a podoby objektu z roku 1890.
2. Výsledky pamiatkového výskumu: „Kasáreň (č. ÚZPF 11871/1) na Štefánikovej ul. 50 v Nitre, Architektonicko-historický výskum východného a severného krídla NKP“, Garant: Ing. arch. Ivan Gojdič, Spracovatelia: Mgr. Peter Buday, PhD., Ing. arch. Lýdia Budayová, PhD., november 2020 a podmienky tohto záväzného stanoviska:
 - a) rešpektovať v celom procese prípravy ako aj v rámci priebehu obnovy predmetnej kultúrnej pamiatky.
 - b) zapracovať do prípravných a projektových dokumentácie obnovy (aj čiastkových).
3. Pri realizácii obnovy a spracovaní projektovej dokumentácie obnovy rešpektovať a projektovú dokumentáciu spracovať najmä v súlade s výsledkami:

- a) Kapitoly „H/ Návrh ochrany, obnovy a prezentácie kultúrnej pamiatky“, dokumentácie vyššie citovaného pamiatkového výskumu,
 - b) kapitoly „D/ Inventarizačný súpis hodnotných prvkov“ dokumentácie vyššie citovaného pamiatkového výskumu dokumentácie vyššie citovaného pamiatkového výskumu,
 - c) grafickej časti dokumentácie vyššie citovaného pamiatkového výskumu.
4. Pri spracovaní projektových dokumentácií, okrem výsledkov vyššie citovaného pamiatkového výskumu a podmienok tohto záväzného stanoviska, rešpektovať aj všetky ostatné platné už spracované prípravné dokumentácie a dokumenty, ktoré už KPÚ Nitra k nim a k predmetnej obnove vydal, najmä:
- rozhodnutie o zámere obnovy kultúrnej pamiatky č. KPUNR-2019/19230-3/66816/KRM zo dňa 23. 09. 2019,
 - prípravnú dokumentáciu: NKP – KASÁRNE, Budova Mestskej tržnice, Štefánikova trieda 50, 950 06, Nitra, ODBORNÝ POSUDOK ZAVLHNUTIA SPODNEJ STAVBY A NÁVRH RIEŠENIA SANÁCIE“, (sprac.: STAVRES, s. r. o., Ing. Jozef Bako, PhD., Kladnianska 320/1, 821 05 Bratislava, september 2020) a záväzné stanovisko č. KPUNR-2020/22187-2/91702/KRM zo dňa 13. 11. 2020, ktoré k nej KPÚ Nitra vydal,
 - prípravnú dokumentáciu „Inventarizácia časti okien býv. kasární (tržnice) na Štefánikovej triede v Nitre, (sprac.: Peter Buday, Ing. arch. Lýdia Chovancová Budayová, PhD., garant úlohy: PhDr. Zuzana Zvarová, november 2019), záväzné stanovisko č. KPUNR-2020/22187-2/91702/KRM zo dňa 13. 11. 2020, ktoré k nej KPÚ Nitra vydal.
 - rozhodnutie KPÚ Nitra o zámere obnovy časti kultúrnej pamiatky zo dňa 16. 02. 2017, číslo: KPUNR-2017/5392-2/11273/KRM (obnova okien), rozhodnutie KPÚ Nitra o zámere obnovy časti kultúrnej pamiatky č. KPUNR-2019/17678-2/59525/KRM zo dňa 26. 07. 2019 (obnova vzorových okien).
5. Všetky pamiatkovo hodnotné konštrukcie, prvky, detaily a súčasti kultúrnej pamiatky vyšpecifikované v kapitole D/ Inventarizačný súpis pamiatkovo - hodnotných prvkov, zachovať, neodstraňovať a zabezpečiť ich umelecko-remeselnú obnovu v zmysle návrhu spôsobu obnovy a prezentácie predloženej dokumentácie architektonicko-historického výskumu.
6. K určení pôvodnej povrchovej úpravy a farebnosti všetkých pamiatkovo hodnotných konštrukcií, prvkov, detailov a súčastí kultúrnej pamiatky vyšpecifikovaných v kapitole D/ „Inventarizačný súpis pamiatkovo - hodnotných prvkov“ prizvať KPÚ Nitra pred začatím ich obnovy. Definitívne povrchové a farebné úpravy určí KPÚ Nitra na základe sondážneho výskumu.
7. Pri spracovávaní projektovej dokumentácie obnovy ako aj v rámci obnovy vytvoriť predpoklady pre zachovanie originálu (v prípade nálezových situácií – napr. v prípade nálezu pôvodnej, dlažby a pod.) a uplatnenie a návrh povrchových úprav podľa pôvodných s touto skutočnosťou počítať aj pri návrhu súvisiacich skladieb a podkladových vrstiev). Konkrétne riešenie a ďalší postup v takýchto prípadoch určí KPÚ Nitra na základe konkrétnych nálezových situácií a zistených skutočností, a na základe vyhodnotenia rozsahu a stavu originálu.

II. PODLAHY

1. Zachovať všetky:

- a) pôvodné nášľapné vrstvy podlahy (ich existencia sa predpokladá pod existujúcimi sekundárnymi vrstvami podláh, resp. poterami),
- b) kamenné prvky, články, stupne, bloky a resp. kamenné prvky obdobného charakteru nálezovej situácii NS3 (kapitola „E“ Súpis nálezových situácií, časť E.2, NS3, str. 40

- dokumentácie pamiatkového výskumu), zachované v rámci vrstiev podlahy arkádových polí (ich existencia sa predpokladá pod existujúcimi vrstvami a potermi).
2. K akýmkoľvek zásahom, rozoberaniu, resp. odstraňovaniu existujúcich sekundárnych (pamiatkovo nehodnotných) vrstiev podláh (arkádové chodby, nádvorie, interiér a pod.) prizvať KPÚ Nitra. Odstrániť je možné iba sekundárne vrstvy podláh, dbať na čo najšetrnejší spôsob ich odstránenia, aby sa nepoškodil prípadný originál, zachovaný pod nimi. Ďalší postup obnovy pôvodných podláh a pôvodných kamenných článkov a blokov arkádových chodieb určí KPÚ Nitra na základe zistených skutočností ako aj rozsahu a stavu ich zachovania.
 3. V prípade, ak sa pôvodné nášľapné vrstvy zachovali pod existujúcimi vrstvami podláh, nášľapné vrstvy podláh navrhnuť prednostne podľa vzoru pôvodných (nie existujúcich). V tomto prípade pôvodnú nášľapnú vrstvu určí KPÚ Nitra na základe sondážneho zistenia, resp. počas odstraňovania existujúcich sekundárnych vrstiev podlahy. K zisteniu a prevereniu existencie pôvodnej podlahy pod vrstvami existujúcej podlahy v konkrétnom priestore, resp. k odstraňovaniu akýchkoľvek existujúcich vrstiev podlahy prizvať KPÚ Nitra (resp. v dostatočnom predstihu zabezpečiť vykonanie sond a k ich vyhodnoteniu prizvať KPÚ Nitra).
 4. V prípade, že sa pod vrstvami existujúcej podlahy nezachovali pozostatky pôvodných nášľapných vrstiev, podlahy navrhnuť nasledovným spôsobom:
 - a) podlahu arkádovej chodby navrhnuť ako kamennú nahrubo opracovanú dlažbu s matnou povrchovou úpravou (napr. pieskovcovú) resp. tehlovú podlahu (podľa návrhu obnovy – vid'. architektonicko - historický výskum – textová časť, str. 60), resp. na základe analógií (vhodné analógie určí KPÚ Nitra. Definitívnu nášľapnú vrstvu podlahy v arkádovej chodbe určí KPÚ Nitra.
 - b) bočné ukončenie podlahy arkádovej chodby v rámci rozponu jednotlivých arkádových polí navrhnuť podľa pôvodného riešenia (zachytené napr. na historickej fotografii, vid'. textová časť architektonicko- historického výskumu, str. 71, fotografia č. 13 - Južná fasáda severného krídla, detail, 1934) a v súlade s návrhom obnovy v textovej časti a grafickej časti dokumentácie architektonicko- historického výskumu:
 - formou kamenných ukončujúcich článkov (blokov) v celej šírke arkádového poľa, ideálne v polohách podľa pôvodného riešenia (originál sa zachoval napr. v koncových arkádových poliach v severnej časti východného hlavného krídla),
 - formou kamenných schodiskových stupňov z kamenných blokov v celej šírke arkádového poľa – ideálne v pôvodných polohách.
 - Pri návrhu rešpektovať pôvodný princíp symetrie umiestnenia schodísk, popísaný v dokumentácii pamiatkového výskumu,
 - Ukončujúce kamenné bloky a schodiskové stupne je možné navrhnuť ako kamenné, resp. vo výraze kameňa (umelý kameň), s jednoduchou profiláciou a materiálom a farebnom riešení podľa zachovaných kamenných prvkov v arkádových poliach (napr. severné arkádové pole hlavného krídla).
 - c) podlahy v interiéri navrhnuť ako:
 - drevené palubovky (uprednostniť napr. v odbytových priestoroch prevádzok),
 - cementové dlaždice, resp. dlažby vo výraze historických cementových dlaždíc (uprednostniť v podružných, obslužných a hygienických priestoroch),
 - tehlové podlahy.
 5. V priestoroch, v ktorých bude musieť byť nevyhnutne navrhnutá dlažba (cementová, tehlová), uprednostniť použitie cementových dlaždíc, vyrábaných lokálnymi výrobcami podľa tradičnej technológie s tradičnými historickými vzormi (dlaždice o rozmere cca 200x200mm s hrúbkou 20 mm), pred použitím dlaždíc vo výraze a dizajne historických cementových dlažieb (keramické repliky s menšou hrúbkou, cca 1 cm).

6. Pri výbere konkrétneho vzoru uprednostniť vzory tradične používané v prostredí Nitry. Dlažbu uložiť podľa tradičného historického spôsobu ukladania cementových dlažieb - centrálné polia dlažby oddeliť vzorovaným rámom (bordúrou), pole orámované bordúrou od steny oddelené rámovaním z jednofarebných dlaždíc (viď. fotografická príloha č. 1). V rámci podláh použiť jednotne rovnaký formát dlažby (ideálne 200x200 mm). Spracovať návrh kladení dlažby – výkres skladby (kladáčák). Najneskôr v priebehu spracovania výkresu skladby konzultovať s KPÚ Nitra. Výkres skladby dlažby predložiť KPÚ Nitra na posúdenie a písomné odsúhlasenie.
8. Výber konkrétneho typu a vzoru dlažby, ako aj spôsob jej uloženia konzultovať s KPÚ Nitra.
9. Návrh podláh v exteriéri a interiéri smerovať k rehabilitácii pôvodnej nivelety podlahy, dbať na vzájomné zosúladenie nivelety podlahy v rámci arkádovej chodby prízemí a interiérom kultúrnej pamiatky.
10. Pri návrhu skladby podláh rešpektovať prípravnú dokumentáciu „ODBORNÝ POSUDOK ZAVLHNUTIA SPODNEJ STAVBY A NÁVRH RIEŠENIA SANÁCIE“, (sprac.: STAVRES, s. r. o., Ing. Jozef Bako, PhD., Kladnianska 320/1, 821 05 Bratislava, september 2020) a podmienky záväzného stanoviska KPÚ Nitra č. KPUNR-2020/22187-2/91702/KRM zo dňa 13. 11. 2020. Návrh skladby podláh prerokovať a odsúhlasiť s KPÚ Nitra.

III. FASÁDY

1. Pred začatím obnovy fasád zabezpečiť spracovanie prípravnej dokumentácie obnovy fasád v zmysle podmienok rozhodnutia o zámere obnovy č. KPUNR-2019/19230-3/66816/KRM zo dňa 23. 09. 2019 (kapitola A., bod V., kapitola B, bod II., časť E).
2. Systém omietok navrhnuť ako kompatibilný s pamiatkovo hodnotnými omietkovými vrstvami a so systémovým riešením sanácie zavlhnutých konštrukcií, v súlade s prípravnou dokumentáciou „ODBORNÝ POSUDOK ZAVLHNUTIA SPODNEJ STAVBY A NÁVRH RIEŠENIA SANÁCIE“, (sprac.: STAVRES, s. r. o., Ing. Jozef Bako, PhD., Kladnianska 320/1, 821 05 Bratislava, september 2020) a záväzného stanoviska KPÚ Nitra č. KPUNR-2020/22187-2/91702/KRM zo dňa 13. 11. 2020. Návrh systému omietok konzultovať s KPÚ Nitra.
3. Pred začatím obnovy fasád prizvať KPÚ Nitra k sondážnemu určeniu pôvodnej povrchovej úpravy a farebnosti. Definitívnu povrchovú a farebnú úpravu fasád určí KPÚ Nitra na základe sondážneho zistenia primárnej farebnosti KPÚ Nitra.
4. Vo fasádach nevytvárať nové okenné a dverné otvory nad rámec pôvodných a existujúcich, resp. existujúcich zamurovaných.
5. Možnosť odstránenia predpokladanej zámurovky v poslednom poli arkády v západnom závere južnej fasády severného krídla nad rozsah a rámec vyšpecifikovaný v architektonicko-historickom výskume (v celej šírke najzápadnejšej arkády) je akceptovateľná za podmienky statického zabezpečenia segmentového oblúka v západnej časti posledného poľa (v tejto časti bol pravdepodobne odstránený nosný pilier). Pred odstránením zámurovky zabezpečiť spracovanie návrhu statického zabezpečenia a architektonického riešenia záveru arkádovej chodby a predložiť KPÚ Nitra na posúdenie a odsúhlasenie.

IV. OKNÁ

1. Zabezpečiť spracovanie a doplnenie inventarizácie okien o okná, ktoré ešte neboli zinventarizované, v zmysle podmienok rozhodnutia KPÚ Nitra o zámere obnovy časti kultúrnej pamiatky zo dňa 16. 02. 2017, číslo: KPUNR-2017/5392-2/11273/KRM (obnova okien).
2. Pôvodné pamiatkovo-hodnotné okná a dvere zachovať a umelecko-remeselne obnoviť repasovaním podľa už zrepasovaného vzorového okna v 4. osi sprava južnej fasády južného krídla na 2. n. p.. Zabezpečiť obnovu okien v súlade s návrhom obnovy podľa prípravnej dokumentácie „Inventarizácia časti okien býv. kasární (tržnice) na Štefánikovej triede v Nitre, (sprac.: Peter

Buday, Ing. arch. Lýdia Chovancová Budayová, PhD., garant úlohy: PhDr. Zuzana Zvarová, november 2019) a podmienok záväzného stanoviska KPUNR-2019/24499-2/91949/KRM zo dňa 07. 11. 2019.

3. Okná, ktoré je možné nahradiť presnou kópiou, zrealizovať podľa už zhotovenej presnej kópie okna v 5. osi sprava južnej fasády južného krídla, 2. n. p. Farebnú a povrchovú úpravu zrepasovaných okien ako aj presných kópií zrealizovať v identickej povrchovej úprave a odtieni podľa vzorových okien v 4. a 5. osi južnej fasády južného krídla.
4. Pri obnove okien rešpektovať podmienky rozhodnutia KPÚ Nitra o zámere obnovy časti kultúrnej pamiatky zo dňa 16. 02. 2017, číslo: KPUNR-2017/5392-2/11273/KRM (obnova okien) a rozhodnutia KPÚ Nitra o zámere obnovy časti kultúrnej pamiatky č. KPUNR-2019/17678-2/59525/KRM zo dňa 26. 07. 2019 (obnova vzorových okien).

V. DVERE

1. Pamiatkovo hodnotné dverné výplne a ich súčasti zachovať a umeleckoremeselne obnoviť.
2. V prípade výmeny sekundárnych výplní dverných otvorov (v interiéri aj v exteriéri), resp. v prípadoch výplní nových otvorov, uplatniť dvernú výplň zhotovenú podľa návrhu (grafická príloha dokumentácie architektonicko-historického výskumu). Výplne exteriérových dverných otvorov (najmä dvere sprístupňujúce ochodze) navrhnuť ako dvere dvojitej konštrukcie (vnútorné dverné krídlo zhotoviť ako v spodnej časti kazetované, v hornej časti presklené). Konkrétny návrh vzorových dverí (napr. formou stolárskeho, resp. výrobného výkresu) predložiť KPÚ Nitra na posúdenie a odsúhlasenie. Zhotoviť vzorovú dvernú výplň každého typu (ako vzor pre výrobu ostatných dverí) a prizvať KPÚ Nitra k posúdeniu a odsúhlaseniu. Ostatné dvere zhotoviť až po odsúhlasení vzorových dverí KPÚ Nitra.

VI. STROPY

1. Pôvodné stropy (traverzové, klebové, rovné) zachovať, odprezentovať, pôvodné svetlé výšky priestorov neznižovať podhládmi. Obnovu smerovať k odstráneniu prípadných sekundárnych podhládov.

VII. HLAVNÁ VSTUPNÁ BRÁNA

1. V prípade výmeny hlavnej vstupnej brány uplatniť kópiu pôvodnej drevenej brány zhotovenej podľa návrhu v grafickej prílohe dokumentácie architektonicko-historického výskumu. Konkrétny návrh brány (napr. formou stolárskeho, resp. výrobného výkresu) predložiť KPÚ Nitra na posúdenie a odsúhlasenie.

VIII. DISPOZÍCIA

1. Vytváranie nových otvorov a perforácií v stredovej pozdĺžnej nosnej stene nad rámec existujúcich a pôvodných redukovať na nevyhnutné minimum. Prioritne využiť už existujúce otvory a sekundárne zamurované staršie otvory a perforácie nosných stien (viď grafická časť architektonicko - historického výskumu). Prípustné je vytvorenie maximálne jedného otvoru štandardných rozmerov (šírka max. cca 1 m, rovnakej výšky ako existujúce otvory) nad rámec existujúcich otvorov.
2. V prípade návrhu vytvárania akýchkoľvek nových otvorov v rámci pamiatkovo hodnotných konštrukcií nad rámec návrhu (grafická časť dokumentácie architektonicko-historického výskumu), zabezpečiť v rámci dotknutej konštrukcie vykonanie pásovej sondy cca 1 m

nad úrovňou podlahy o výške cca 20 cm a prizvať KPÚ Nitra k vyhodnoteniu a identifikovaniu existencie starších otvorov.

IX. STRECHA

1. Na pokrytie strechy použiť nasledovný typ krytiny: keramická pálená škridla v matnom prírodnom prevedení - typ bobrovka s rovným alebo segmentovým rezom, ktorá sa rozmermi a tvarom bude čo najviac približovať pamiatkovo-hodnotnej škridle nájdenej v podstrešnom priestore (str. 47 dokumentácie architektonicko- historického výskumu). Pultové časti strechy nad arkádovými chodbami pokryť falcovaným plechom (v rozmeroch a proporciách podľa historických fotografií). Definitívne materiálové a farebné riešenie plechovej krytiny, klampiarskych prvkov strechy a súčastí odvodňovacieho systému strechy určí KPÚ Nitra. Vybrané vzorky plechovej a keramickej krytiny konzultovať a predložiť KPÚ Nitra na schválenie ešte pred zakúpením a realizáciou; veľkú pozornosť venovať zachovaniu tradičných detailov pri pokrývaní strechy, napr. spôsob a hustotu kladenia škridle, kladenie hrebenáčov do maltového lôžka, ukončenie okapnice, riešenie úžľabí, tradičné detaily oplechovania, zachovanie pôvodných strešných hákov a pod.).
2. Komínové hlavice obnoviť podľa návrhu (grafická príloha dokumentácie architektonicko- historického výskumu).
3. V strešných rovinách doplniť zaniknuté vetracie vikiere a rekonštruovať vikiere s neogotickým tvaroslovím v častiach strechy nad hlavným vstupným rizalitom hlavného krídla (v súlade s textovou časťou a grafickou prílohou dokumentácie architektonicko-historického výskumu).

X. INFORMAČNÉ, REKLAMNÉ A PROPAGAČNÉ ZARIADENIA A OZNAČENIA PREVÁDZOK, TECHNICKÉ ZARIADENIA

1. Pri návrhu informačných, reklamných a propagačných zariadení a označenia prevádzok rešpektovať podmienky stanovené v rozhodnutí o zámere obnovy č. KPUNR-2019/19230-3/66816/KRM zo dňa 23. 09. 2019.
2. Reklamné pútače a označenia prevádzok prednostne navrhovať ako vývesné štíty na kovových konzolách, združené vývesné štíty, prípadne maľované nápisy na fasádach nad dvernými otvormi vstupov do prevádzok, resp. smaltované tabuľky. Prípustné sú aj 3D písmená s rozmermi zodpovedajúcimi mierke kultúrnej pamiatky. Pri architektonickom riešení koncepčne vychádzať zo zaužívaných typických označení a reklamných pútačov malých obchodných prevádzok v historickom prostredí Nitry z obdobia konca 19. stor., resp. z 1/3 20. storočia.
3. Vypracovať manuál upravujúci spôsob stvárnenia reklamných tabúľ, vývesných štítov, nápisov, ako aj orientačného systému v objekte. Návrh v priebehu spracovania prerokovať s KPÚ Nitra.
4. Odstrániť všetky existujúce klimatizačné jednotky umiestnené na fasádach, streche, v arkádových chodbách a vizuálne exponovaných častiach pamiatky zo strany nádvorja a príľahlých ulíc.
5. Pri návrhu riešenia a umiestnenia technických a technologických zariadení postupovať rozhodnutia o zámere obnovy č. KPUNR-2019/19230-3/66816/KRM zo dňa 23. 09. 2019.
6. K umiestneniu reklamy, reklamného, informačného, propagačného alebo technického zariadenia na nehnuteľnej kultúrnej pamiatke alebo v pamiatkovom území možno len na základe rozhodnutia KPÚ Nitra.

XI. OSVETLENIE

1. Pri návrhu osvetlenia rešpektovať podmienky stanovené v rozhodnutí o zámere obnovy č. KPUNR-2019/19230-3/66816/KRM zo dňa 23. 09. 2019 (kapitola B, bod II., časť E. Obnova fasád, najmä podmienka č. 31, 32, str. 12/21).

2. Osvetlenie arkádových chodieb navrhnuť formou nástenných, resp. stropných lucerien (viď historická fotografia – príloha č. 1), ktorých dizajn bude vychádzať z dobových foriem, resp. analógií (možný je súčasný, jednoduchý, strohý, neutrálny výraz). Návrh a výber svietidiel prerokovať a odsúhlasiť s KPÚ Nitra.
3. Prinavrátiť konzolovú lucernu s historizujúcim tvaroslovím na ľavom pilastri pri hlavnej vstupnej bráne.

XII. NÁDVORIE

1. Pri návrhu obnovy a rehabilitácie nádvoria rešpektovať podmienky stanovené v rozhodnutí o zámere obnovy č. KPUNR-2019/19230-3/66816/KRM zo dňa 23. 09. 2019.
2. Návrh obnovy nádvoria prioritne smerovať k prinavráteniu a rehabilitácii jeho pôvodnej podoby.
3. Nádvorie zachovať ako exteriérové otvorené priestranstvo, nezastavovať ho, ani neprestrešovať.
4. Existujúcu novodobú oceľovú konštrukciu v priestore nádvoria odstrániť v súlade s kapitolou H/ „Návrh ochrany, obnovy a prezentácie kultúrnej pamiatky“, podkapitola H.2 „Metodika obnovy“, časť „Nádvorie“ (str. 61) predloženej dokumentácie architektonicko-historického výskumu.
5. Návrh obnovy nádvoria a návrh povrchovej úpravy (pojazdnej, resp. nášľapnej vrstvy) prerokovať a odsúhlasiť s KPÚ Nitra. K akýmkoľvek zásahom do existujúcich vrstiev, resp. k odstraňovaniu existujúcej zámkovej dlažby prizvať KPÚ Nitra. Definitívnu povrchovú úpravu (nášľapné, resp. pojazdnej vrstvy) nádvoria určí KPÚ Nitra.

XIII. ZABEZPEČIŤ NASLEDOVNÚ PRÍPRAVNÚ DOKUMENTÁCIU OBNOVY

1. Archeologický dohľad v prípade výkopových prác vo dvore alebo v suteréne,
2. V prípade nových nálezov a zistení doplniť architektonicko - historický výskum,
3. Prípravnú dokumentáciu obnovy fasád,
4. Doplnenie „Inventarizácie okien“,
5. Návrh statického zabezpečenia a architektonického riešenia západného záveru arkádovej chodby v prízemí južnej fasády severného krídla v prípade odstránenia zámurovky v poslednom arkádovom poli v prízemí južnej fasády severného krídla.

XIV. PRÍPRAVNÁ A PROJEKTOVÁ DOKUMENTÁCIA OBNOVY

1. Do spracovávaných prípravných a projektových dokumentácii zapracovať výsledky predloženej výskumnej dokumentácie a podmienky tohto záväzného stanoviska.
2. Každú spracovanú prípravnú a projektovú dokumentáciu obnovy predmetnej kultúrnej pamiatky predložiť KPÚ Nitra na posúdenie a vydanie záväzného stanoviska.
3. Každá zmena odsúhlasenej prípravnej, resp. projektovej dokumentácie musí byť schválená KPÚ Nitra.
4. Projektovú dokumentáciu v priebehu spracovania prerokovať s KPÚ Nitra z hľadiska zachovania pamiatkovej hodnoty pamiatkového územia.
5. KPÚ Nitra vydá osobitné záväzné stanovisko o každej prípravnej a každej projektovej dokumentácii obnovy kultúrnej pamiatky podľa § 32 ods. 10 pamiatkového zákona.

XV. USKUTOČŇOVANIE PRÁČ SÚVISIACICH S OBNOVOU

1. Vlastník/stavebník bude počas prác na obnove pravidelne zvolávať kontrolné dni za účasti KPÚ Nitra.

Podľa § 44a pamiatkového zákona toto záväzné stanovisko stratí platnosť po uplynutí troch rokov odo dňa vydania, ak nedôjde k jeho použitiu na účel, pre ktorý je určené.

Toto záväzné stanovisko nenahrádza záväzné stanovisko KPÚ Nitra k iným druhom prípravnej a projektovej dokumentácie.

Odôvodnenie:

Podkladom pre vydanie záväzného stanoviska bola prípravná dokumentácia obnovy: „Kasáreň (č. ÚZPF 11871/1) na Štefánikovej ul. 50 v Nitre, Architektonicko-historický výskum východného a severného krídla NKP“, Garant: Ing. arch. Ivan Gojdič, Spracovatelia: Mgr. Peter Buday, PhD., Ing. arch. Lýdia Budayová, PhD., november 2020, rozhodnutie KPÚ Nitra o zámere obnovy kultúrnej pamiatky č. KPUNR-2019/19230-3/66816/KRM zo dňa 23. 09. 2019, rozhodnutie KPÚ Nitra o zámere obnovy časti kultúrnej pamiatky zo dňa 16. 02. 2017, číslo: KPUNR-2017/5392-2/11273/KRM (obnova okien), rozhodnutie KPÚ Nitra o zámere obnovy časti kultúrnej pamiatky č. KPUNR-2019/17678-2/59525/KRM zo dňa 26. 07. 2019 (obnova vzorových okien), stanovisko PÚSR zo dňa 04. 02. 2019 č. PUSR-2021/3008-1/9196, doplnenie predloženej dokumentácie pamiatkového architektonicko – historického výskumu zo dňa 24. 05. 2021 o doskúmané skutočnosti a situácie.

Predložená dokumentácia pamiatkového výskumu bola vypracovaná v zmysle § 8 Vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 253/2010 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a požiadaviek stanovených KPÚ Nitra v rozhodnutí o zámere obnovy č. KPUNR-2019/19230-3/66816/KRM zo dňa 23. 09. 2019.

PÚSR vydal k výsledkom predloženej výskumnej dokumentácie stanovisko (č. PUSR-2021/3008-1/9196 zo dňa 04. 02. 2021), podľa ktorého predložená výskumná dokumentácia pamiatkového výskumu spĺňa formálne a odborné náležitosti v zmysle pamiatkového zákona a môže slúžiť ako odborný podklad pre výkon štátnej správy KPÚ Nitra v zmysle pamiatkového zákona.

Architektonicko-historický výskum bol zameraný na získanie, zhromaždenie a vyhodnotenie poznatkov o architektonicko-historickom vývoji a hodnotných prvkoch a detailoch kultúrnej pamiatky, preverenie, vyhodnotenie a zistenie stavu a rozsahu zachovaných pôvodných a pamiatkovo hodnotných konštrukcií a povrchových úprav v exteriéri a interiéri, ako aj na špecifikáciu a vyhodnotenie pamiatkových hodnôt kultúrnej pamiatky. Vykonanie architektonicko-historického výskumu bolo potrebné z dôvodu získania relevantných podkladov pre návrh metodického prístupu obnovy. Návrh obnovy bol spracovaný na základe zhromaždenia a vyhodnotenia archívnych prameňov a terénneho výskumu, ktorý sa koncentroval na zachytenie a vyhodnotenie pamiatkovo hodnotných prvkov a detailov a nálezových situácií, ako aj prirodzených sond. Na ich základe bola stanovená východisková metodika obnovy založená na rešpektovaní a rehabilitácii stavu z roku 1890 (primárna podoba pamiatky - obdobie výstavby kasárne) v čo najväčšej možnej miere, ako aj na akceptovaní mladších, výrazovo nerušivých zásahov, so zachovaním všetkých zistených pamiatkovo hodnotných prvkov a detailov. Spracovaná dokumentácia pamiatkového výskumu bude slúžiť ako relevantný podklad pre ďalšiu prípravu pamiatkovej obnovy. Predložená dokumentácia pamiatkového výskumu bola požadovaná a spracovaná ako relevantný odborný podklad pre spracovanie projektovej dokumentácie obnovy.

Dňa 11. 05. 2021 s cieľom rozšíriť doposiaľ získané informácie o kultúrnej pamiatke, bola sondážne doskúmaná primárnosť zámurovky v poslednom poli arkádovej chodby na južnej fasáde severného krídla. Na základe vykonaných sond bolo zistené, že na hornej časti segmentového oblúka sa nachádzajú omietky a niekoľko vrstiev pravdepodobne vápenných náterov v lomenom bielom odtieni, čo svedčí o skutočnosti, že predmetné pole bolo pôvodne otvorené a existujúca zámurovka je

sekundárna. Jej odstránenie je preto akceptovateľné. Segmentovo zaklenutý oblúk však nedosadá, resp. nie je uložený na pilier, nakoľko tento bol pravdepodobne odstránený v súvislosti svýraznými stavebnými úpravami v závere krídla a je nesený iba zámurovkou pod ním. Z tohto dôvodu KPÚ Nitra požaduje pred odstránením zámurovky spracovať návrh statického zabezpečenia a architektonického riešenia tejto časti pamiatky a predložiť ho na posúdenie.

Predložená dokumentácia vyšpecifikovala pamiatkovo hodnotné prvky a časti pamiatky v kapitole „D/ Inventarizačný súpis hodnotných prvkov“ dokumentácie vyššie citovaného pamiatkového výskumu. Sú vyznačené aj v grafickej časti návrhu obnovy predloženej výskumnej dokumentácie.

Predmetom ochrany kultúrnej pamiatky sú všetky pôvodné historické konštrukcie a prvky, celá historická stavebná substancia, hmotovo – priestorové, objemové, architektonické, dispozično-priestorové, konštrukčné, materiálové a tvaroslovné riešenie celej stavby, jednotný slohový výraz, architektonické prvky a detaily, všetky pôvodné povrchové a farebné úpravy. Všetky pôvodné konštrukcie, prvky a detaily je preto nutné v maximálnej možnej miere zachovať a umelecko-remeselne obnoviť a opraviť, v prípade ich nenávratného poškodenia lokálne nahradiť, resp. chýbajúce doplniť presnou kópiou podľa originálu rovnakého tvaru, materiálu, rozmerov a konštrukcie, obnova zaniknutých a nenávratne poškodených konštrukcií (napr., podlahy, výplne otvorov, a pod.) by mala v zásade smerovať k rehabilitácii pôvodnej podoby pamiatky. Všetky pamiatkovo hodnotné prvky je preto potrebné obnoviť v zmysle návrhu na obnovu podľa predloženej výskumnej dokumentácie.

Architektonicko- historický výskum bol vykonaný v priebehu funkčnej prevádzky kultúrnej pamiatky, preto doposiaľ nebolo možné vo všetkých priestoroch sondážne preveriť existenciu pôvodných podláh. Nakoľko je možné ich existenciu predpokladať pod novými vrstvami (a prítomnosť pôvodných podláh je pre návrh obnovy nových nášľapných vrstiev určujúca), je potrebné k akýmkoľvek zásahom do podláh prizvať KPÚ Nitra.

V niektorých arkádových poliach sa pod sekundárnymi vrstvami podláh nachádzajú pôvodné ukončujúce kamenné články podlahy (nálezová situácia č. NS3, kapitola E.2 predloženej dokumentácie). Ich stav a rozsah zachovania bude možné preveriť až po rozobratí sekundárnych vrstiev podláh, ktoré ich prekrývajú. Ďalší postup ich obnovy určí KPÚ Nitra na základe zistených skutočností po rozobratí, resp. odstránení sekundárnych vrstiev podlahy.

Kasáreň má vo veľkom rozsahu intaktne zachované pôvodné architektonické riešenie uličných a dvorových fasád, vrátane pôvodného neogotického plastického tvaroslovného členenia a výzdoby, vrátane vrstiev historických omietok, hoci počas existencie stavby prešli sekundárnymi úpravami, najmä preomietaním tenkou vrstvou cementovej omietky. Z dôvodu zachovania maximálneho možného rozsahu historických omietkových a náterových vrstiev fasád je potrebné spracovať prípravnú dokumentáciu obnovy fasád, ktorá navrhne najvhodnejší technologický postup a kompatibilné materiálové riešenie ich obnovy, vzhľadom na predpokladanú prítomnosť vápenných omietkových vrstiev preomietaných vrstvami cementových omietok. Obnovu fasád je potrebné smerovať k rehabilitácii pôvodného architektonického riešenia a vizuálnemu a výrazovému sceleniu fasád, s čím súvisí aj návrh zjednotenia výplní dverných otvorov podľa návrhu v grafickej časti predloženej dokumentácie v prípade ich výmeny.

Súčasťou nádvorja bývalej kasárne je sekundárna oceľová konštrukcia prestrešujúca jeho západnú časť. Predložená dokumentácia architektonicko-historického výskumu navrhuje túto konštrukciu odstrániť. Jej existencia vo veľkej miere obmedzuje adekvátnu rehabilitáciu a následnú prezentáciu pôvodného hmotovo priestorového a architektonického riešenia areálu kasárne a jeho pamiatkových hodnôt. Z hľadiska požiadaviek ochrany pamiatkového fondu je odstránenie tejto konštrukcie optimálnym riešením, aj keď nie najaktuálnejším. Otvorené vonkajšie nádvorie (cvičisko),

je významným charakteristickým prvkom tejto stavby (kasárne) a je neoddeliteľnou súčasťou pôvodného architektonického riešenia.

Vyššie uvedené podmienky tohto záväzného stanoviska vychádzajú z posúdenia výsledkov a zistení pamiatkového výskumu, pričom nadväzujú na požiadavky KPÚ Nitra a stanovisko PÚSR. KPÚ Nitra posúdil výsledky predloženej prípravnej dokumentácie s hľadiska súladu s podmienkami rozhodnutia o zámere obnovy. KPÚ Nitra v podmienkach tohto záväzného stanoviska stanovil podmienky tak, aby na základe súladu s podmienkami rozhodnutia zamýšľaná obnova a jej ďalšia príprava smerovala k rehabilitácii pôvodnej podoby kultúrnej pamiatky v maximálnej možnej miere.

Výsledky výskumov, ktoré sú spracované vo výskumnej dokumentácii, ako aj podmienky tohto záväzného stanoviska je potrebné zapracovať do predpísanej projektovej dokumentácie. Vlastník pamiatky je povinný projektovú dokumentáciu pripravovať a spracovávať v zmysle podmienok stanovených v tomto záväznom stanovisku a súčasne aj podmienok v rozhodnutí o zámere obnovy kultúrnej pamiatky č. KPUNR-2019/19230-3/66816/KRM zo dňa 23. 09. 2019.

V zmysle § 32 ods. 10 pamiatkového zákona pred začatím obnovy je vlastník povinný predložiť KPÚ Nitra prípravnú a projektovú dokumentáciu. KPÚ Nitra vydá osobitné záväzné stanovisko o každej prípravnej a každej projektovej dokumentácii obnovy.

Záväzné stanovisko bolo vydané v zmysle zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

Toto záväzné stanovisko nenahrádza rozhodnutia, povolenia alebo vyjadrenia, vyžadované podľa osobitných právnych predpisov.

PhDr. Peter Jurkovič
riaditeľ

Doručuje sa

Mesto Nitra, Štefánikova 60, 950 06 Nitra